

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Огородник В.О., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Економічне зростання та інвестиційний процес - явища взаємопов'язані, проблеми в одній сфері породжують проблеми в іншій, і навпаки, рішення одних проблем позначається позитивно на стані інших. Поступальність інвестиційного процесу сприяє стимулюванню переходу до стійкої стабілізації економіки, на основі чого стає можливим економічне зростання. Це також, в свою чергу, пов'язано з формуванням джерел доходу бюджетів за рахунок стимулювання виробництва і збільшення його рентабельності. В результаті проявляється мультиплікаційний ефект від зростання інвестицій, оскільки збільшення обсягу інвестицій призводить до досягнення стійкої стабілізації виробництва, збільшення доходів реального сектора, що впливають, у свою чергу, на зростання інвестицій.

В процесі розвитку загальної фінансово-економічної кризи в країні спад у інвестиційній діяльності регіонів виявився нерівнозначним. У певному сенсі ситуація в регіонах стала географічною калькою економічного стану галузей і виробництв; поза залежністю від їх виробничо-технологічного потенціалу і ємності інвестиційного ринку.

Для одних регіонів головною причиною кризи стала втрата традиційних споживачів продукції, для інших – втрата традиційних постачальників (сировини, матеріалів, комплектуючих виробів). З цієї причини найбільша глибина кризових явищ проявилася в регіонах, віддалених від центрів ділової активності в Україні.

У результаті цього інвестиційні процеси однієї частини регіонів (більшої) опинилися в стані деградації, а в іншій (меншій) частині акумулюється головна маса інвестицій і відбувається основний інвестиційний оборот.

Найбільшу кількість інвестицій в 2013 році було освоєно в м. Київ, а лідируючим регіоном за обсягом освоєних капітальних інвестицій був Донецький. Слід також відмітити, що більшість освоєних в Україні капітальних інвестицій концентрується в 6 регіонах України, а решта нерівномірно розподілена по всій території країни.

Відмінність між регіонами України в освоєні капітальних інвестицій можна простежити, розрахувавши, у скільки разів максимальне значення цього показника перевищує показник по кожному регіону за 2013 рік. До регіонів, в яких відмінність є найменша, належать Київська та Дніпропетровська області. До регіонів, в яких відмінність є найбільша, належать Херсонська та Чернівецька області. Річні інвестиції в основний капітал на одну особу понад 10000 грн. є досить високим показником, якщо середнє значення по Україні становить 9842,3 грн. Слід відмітити, що лише 6 областей України перевищили це

значення. У розрізі регіонів України проявляються суттєві територіальні диспропорції в обсягах освоєних капітальних інвестиціях в основний капітал на 1 особу: від 27912,4 грн. до 2645,8 грн. на одну особу.

Більше половини обсягу капітальних інвестицій фінансувалося за рахунок власних коштів підприємств та організацій. Основне місце серед джерел фінансування належить власним фінансовим ресурсам господарюючих суб'єктів. Слід відзначити тенденцію поступового підвищення централізованих капіталовкладень до 2013 року. Так, обсяг бюджетних коштів зріс з 21494 млн. грн. в 2008 році до 26290 млн. грн. В 2012 році. Слід також відзначити, що в 2013 році зріс обсяг коштів населення порівняно з 2012 роком (з 25626 млн. грн. В 2012 році до 27686,2 млн. грн. в 2013 році).

За останні 5 років (2009–2013рр.) в економіку України залучено 195,3 млрд. дол. США прямих іноземних інвестицій (ПІІ). В країні в розрахунку на одну особу на 1 січня 2013 р. залучено 1217,6 дол. США проти 773 дол. США у 2009 р.

Не зважаючи на щорічну позитивну динаміку обсягу ПІІ в Україні, різниця в питомій вазі регіонів в загальному обсязі по Україні вражаюча. Так, частка Дніпропетровської області становить 15,6 %, а Чернівецької — 0,12 % та Тернопільської – 0,11 %. Основна частка прямих іноземних інвестицій припала на Дніпропетровську, Харківську та Донецьку області.

Капітал нерезидентів в Україні на 01.01.2013 року становив 51774,5 млн. дол. США, основна частка якого – з країн Європи. Найбільшими країнами-інвесторами в Україну є Кіпр, Німеччина, Нідерланди та Російська Федерація.

Проведене дослідження дозволило виокремити проблеми, які гальмують інвестиційні процеси в економіці України:

- дефіцит фінансових ресурсів;
- недостатньою є частка інвестицій у ВВП;
- недостатній рівень бюджетних коштів в джерелах фінансування капітальних інвестицій;
- низька частка іноземних інвестицій в загальному обсязі інвестицій.

Література:

1. [Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності: стат. збірник — Київ](#) :Державна служба статистики України, 2014. — 47 с.
2. Капітальні інвестиції в Україні за 2013 року: стат. бюл. — Київ :Державна служба статистики України, 2014. — 43 с.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>